

พฤติกรรมการเรียนรู้สาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิต
ในสังคมตามหลักอิทธิบาท 4 ในยุค NEW NORMAL ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองหนองคาย*
The Learning Behavior of Civil Duties, Culture and Social Life
in Accordance with the Four Iddhipāda Dhamma in New Normal
Era of the Lower Secondary School Students of Schools
under the Nong Khai Municipality

พระเทือกซ์ อาภิตโต (แก้วกาหลง), สมควร นามสีฐาน และประยูร แสงใส
Phra Taxi Āditto (Keokalong), Somkhuam Namseethan and Prayoon Saengsai
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น
Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Khon Kaen Campus, Thailand
Corresponding Author, E-mail: kaeokalong.2536@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพ 2) การเปรียบเทียบ และ 3) เสนอแนวทางการ
แก้ปัญหาพฤติกรรมการเรียนรู้สาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคมตามหลัก
อิทธิบาท 4 ในยุค NEW NORMAL ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมือง
หนองคาย การวิจัยเป็นแบบวิธีวิทยาการวิจัยแบบผสม ได้แก่ เชิงปริมาณ และคุณภาพ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 300 คน กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหาร และครูผู้สอนสาระหน้าที่
พลเมือง จำนวน 6 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการ
วิเคราะห์ข้อมูล ใช้ค่าความถี่ หาค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า

1. พฤติกรรมการเรียนรู้สาระหน้าที่พลเมืองฯ ตามหลักอิทธิบาท 4 ในยุค NEW NORMAL
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองหนองคาย โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย
อยู่ในระดับมากที่สุด และรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงจากมากไปหาน้อย

*ได้รับบทความ: 30 มกราคม 2564; แก้ไขบทความ: 26 กรกฎาคม 2564; ตอรับตีพิมพ์: 25 กันยายน 2564

Received: January 30, 2021; Revised: July 26, 2021; Accepted: September 25, 2021

ได้ดังนี้ 1) ด้านความเพียร 2) ด้านการไตร่ตรอง 3) ด้านความคิด 4) ด้านความพอใจ ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบระดับพฤติกรรมการเรียนรู้สาระหน้าที่พลเมืองฯ ตามหลักอิทธิบาท 4 ในยุค NEW NORMAL ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองหนองคาย จำแนกตามเกรดเฉลี่ย และอาชีพผู้ปกครอง โดยภาพรวม และรายด้านมีระดับการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน

3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนรู้สาระหน้าที่พลเมืองฯ ตามหลักอิทธิบาท 4 ในยุค NEW NORMAL ในแต่ละข้อดังนี้ 1) ด้านความพอใจ ควรมุ่งเน้นจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนตระหนักและสนใจในการเรียน เกิดความอยากรู้อยากเรียน 2) ด้านความเพียร ควรมุ่งเน้นจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย กระตุ้นให้ผู้เรียนอยากเรียนรู้ 3) ด้านความคิดควรมุ่งเน้นสอนให้ผู้เรียน รู้จักคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีเหตุผล เป็นระบบ และมีแบบแผน 4) ด้านการไตร่ตรอง ควรมุ่งสอนให้นักเรียนใช้ปัญญาแก้ไขปัญหาต่างๆ อย่างมีเหตุผล

คำสำคัญ: พฤติกรรมการเรียนรู้; อิทธิบาท 4; NEW NORMAL

Abstract

The objectives of this research were: to study the condition, compare and propose solutions to problems of learning behaviors on civil duties, culture and social life according to the Four Iddhipāda Dhammas (Paths of Accomplishment) in the new normal era of lower secondary school students in schools under the Nong Khai Municipality. The study was carried out by means of a mixed method research: quantitative and qualitative. The samples consisted of 300 lower secondary school students. The target group was 6 administrators and teachers. The research instruments were questionnaires and interviews. Statistics used in data analysis were: Frequency, Percentage and Standard Deviation. The hypothesis was tested by using t-test, f-test and open-ended interview form. The obtained data were analyzed by the descriptive analysis.

The research results were as follows:

1. The learning behaviors on civil duties, culture and social life according to the Four Iddhipāda Dhammas in the new normal era of lower secondary school students in schools under the Nong Khai Municipality in overall were rated at a high level and all the studied aspects were rated at a high level of practice as well, ranked from 1) energy, 2) investigation, 3) thoughtfulness and 4) aspiration respectively.

2. The comparative results of the learning behaviors on civil duties, culture and social life according to the Four Iddhipada Dhammas in the new normal era of lower secondary school students in schools under the Nong Khai Municipality, classified by GPA and parental occupations in overall and studied aspects showed indifference of practice with the statistical significance level of 0.05. This is inconsistent with the set hypothesis.

3. The solutions to problems of learning behaviors on civil duties, culture and social life according to the Four Iddhipada Dhammas in the new normal era of lower secondary school students in schools under the Nong Khai Municipality are that: 1) Aspiration: the learning management focusing on making the students to be aspired in learning should be created; 2) Energy: the learning management in a variety of methods should be made to motivate the students to learn; 3) Thoughtfulness: the learning management focusing on teaching the students to have analytical, creative, logical and systematic thought; 4) Investigation: the learning management focusing on making the students to be able to solve logically should be organized.

Keywords: Learning Behavior; Iddhipada; New Normal

1. บทนำ

สถาบันการศึกษาเป็นสถานที่สำคัญในการสร้างพฤติกรรมการเรียนรู้และพัฒนาคนในสังคมให้มีความรู้ความเข้าใจหลักการดำเนินชีวิตที่ดีงาม มีคุณธรรมจริยธรรมที่พึงประสงค์ อันเป็นพื้นฐานในการดำเนินชีวิตในสังคมยุคโลกาภิวัตน์ สถาบันการศึกษาในปัจจุบัน ได้สอดแทรกการศึกษาด้านคุณธรรมจริยธรรม ทักษะชีวิตในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ และกิจกรรมโครงการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีความรู้ที่เพิ่มขึ้น ซึ่งแต่ละโรงเรียนได้ดำเนินการ โดยมีกรอบแนวคิดตามกรอบของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553) เป็นแนวทางปฏิบัติ แต่ด้วยสภาพแวดล้อมของสังคมไทยใน

ปัจจุบันนี้ การที่จะผลักดันให้เป็นภาระของโรงเรียนฝ่ายเดียวนั้น อาจเป็นการยากที่จะแก้ปัญหาที่กำลังเกิดขึ้นได้ในขณะนี้ ดังนั้น การร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานต่างๆ จึงเป็นสิ่งที่สำคัญ โดยเฉพาะสถาบันหลักที่มีความใกล้ชิดกับนักเรียนมากที่สุด อันได้แก่สถาบันครอบครัว เป็นการกระตุ้นให้นักเรียนตระหนักถึงหน้าที่ของตน ที่จะต้องปฏิบัติต่อบิดามารดา และครอบครัว ซึ่งสถาบันครอบครัวถือเป็นสถาบันพื้นฐานของสังคมที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ของเด็กอย่างยิ่ง ครอบครัวเป็นสถาบันที่สำคัญที่สุด เพราะเป็นสังคมหน่วยแรก ที่มนุษย์จะต้องเจอตั้งแต่เกิด เติบโต จนกระทั่งตาย

นอกจากนี้ การสร้างพฤติกรรมการเรียนรู้ที่ดียังมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อเด็กและเยาวชน

ในวัยเรียนทุกคน เพราะการที่เด็กและเยาวชนจะประสบความสำเร็จในการเรียนนั้นจะต้องมีการสร้างพฤติกรรมการเรียนรู้ มีทักษะต่อการทำหน้าที่ของตน การปลูกฝังพฤติกรรมการเรียนรู้ต่อการเรียนของตนเองเป็นสิ่งสำคัญ เพราะคนที่ได้รับพฤติกรรมการเรียนรู้ที่ดีมาแล้วย่อมแก้ไขปัญหายากอย่างได้ ทันเวลา พร้อมกันนั้นยังก่อให้เกิดความก้าวหน้าด้านความประพฤติที่ดีงาม รวมถึงการได้รับความไว้วางใจจากผู้อื่นอีกด้วย แต่ถ้าขาดพฤติกรรมการเรียนรู้ที่ดีแล้วจะไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ทันเวลา และยิ่งขาดความเชื่อถือจากคนอื่นอีกด้วย จึงกล่าวได้ว่าการสร้างพฤติกรรมการเรียนรู้มีความสำคัญและควรปลูกฝังให้มีในตัวเด็กทุกคน ความรับผิดชอบทางการเรียนเป็นคุณลักษณะพื้นฐานของบุคคล และจำเป็นต้องปลูกฝังให้เด็กเพื่อให้เป็นนักเรียนที่ดีและพลเมืองดีของประเทศชาติต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดที่ว่าคนดีและคนเก่งต้องเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพที่จะทำให้ประเทศชาติมั่นคงได้ต้องเคารพกฎหมาย ทำหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะปลูกฝัง และพัฒนาให้นักเรียนมีความรับผิดชอบในการเรียน รับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนให้มากที่สุด เพื่อประสบความสำเร็จในการเรียนอาชีพการงานในอนาคตต่อไป

สำหรับพฤติกรรมการเรียนรู้ภายใต้กรอบประเทศไทย 4.0 สู่ศตวรรษที่ 21 นั้น จำเป็นต้องเริ่มด้วยการฝึกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ครูเปลี่ยนจากครูสอนเป็นพี่เลี้ยง ครูฝึก (Coach) การเรียนแบบบูรณาการสหวิชาการ เชื่อมโยงความรู้กับจินตนาการ เปลี่ยนแปลงไปสู่รูปธรรมให้ผู้เรียน

มีทักษะที่ต้องการ ฉะนั้น การศึกษาในยุค 4.0 เป็นส่วนหนึ่งของไทยแลนด์ 4.0 ที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ จึงต้องอาศัยทุกภาคส่วนให้ความร่วมมือ ผู้บริหารสถานศึกษาทุกระดับต้องเป็นผู้นำทางวิชาการ การปฏิรูปการศึกษาต้องเน้นที่ผู้เรียน และครูต้องปรับการเรียนการสอนเพื่อกระตุ้นและเสริมสร้างทักษะของผู้เรียน

นักเรียนในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองหนองคาย ส่วนมากเป็นชาวพุทธ การศึกษาพฤติกรรมนักเรียนนั้น ควรใช้หลักการหรือวิธีการทางพระพุทธศาสนา ซึ่งเรียกว่าหลักอิทธิบาท 4 ถ้านักเรียนเหล่านั้นได้รับการฝึกฝนอบรมทางด้านพฤติกรรมที่ดี ทั้งทางร่างกาย วาจา ใจ และสติปัญญา นักเรียนเหล่านั้นก็จะเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าที่จะนำพาประเทศไปสู่ความเจริญเทียบทันนานาชาติประเทศ แต่ถ้านักเรียนเหล่านั้นไม่ได้รับการฝึกอบรม เมื่อเรียนจบออกไปและเป็นผู้ใหญ่ในวันหน้า บุคคลากรเหล่านี้ก็จะเป็นคนขาดคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งจะส่งผลเสียต่อประเทศชาติในอนาคต เพื่อให้เป็นไปตามเจตนาของการจัดการศึกษาตาม พรบ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 6 กล่าวได้ไว้ว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข จุดมุ่งหมายในมาตรา 6 ได้กำหนดว่า 1) มุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ในด้านต่างๆ ของการศึกษา คือ ร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม 2) มุ่งให้คนไทยมีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรง

ชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542)

ด้วยเหตุผลที่ได้กล่าวมาแล้วในข้างต้นนั้น ผู้วิจัยเห็นว่ามีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะทำการวิจัย เรื่องพฤติกรรมการเรียนรู้สาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม ตามหลัก อธิปไตย 4 ในยุค NEW NORMAL ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนในสังกัดเทศบาล เมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย เพื่อนำผลที่ได้ จากการศึกษาไปส่งเสริมพฤติกรรมการเรียนรู้สาระ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตใน สังคม ของนักเรียนให้เป็นคนดีของสังคมสืบต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการเรียนรู้ตามหลัก อธิปไตย 4 ในยุค NEW NORMAL ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนในสังกัดเทศบาล เมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย

2. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการเรียนรู้ ตามหลักอธิปไตย 4 ในยุค NEW NORMAL ของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนในสังกัด เทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย

3. เพื่อเสนอแนวทางพฤติกรรมการเรียนรู้ ตามหลักอธิปไตย 4 ในยุค NEW NORMAL ของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนในสังกัด เทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้รูปแบบวิธีวิทยาการวิจัย แบบผสม (Mixed Methodology Research)

มีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนใน สังกัดเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 300 คน ได้มาโดยมีการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างคำนวณ จากสูตรของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) (1973) ในการประมาณค่าสัดส่วนของประชากร

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็น แบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับความคิด เห็นต่อพฤติกรรมการเรียนรู้รายวิชาหน้าที่พลเมือง ตามหลักอธิปไตย 4 ในยุค NEW NORMAL ของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนในสังกัด เทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย โดยจำแนก เป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความพอใจ (ฉันทะ) 2) ด้านความเพียร (วิริยะ) 3) ด้านความคิด (จิตตะ) 4) ด้านการไตร่ตรอง (วิมังสา) ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบ ตรวจสอบรายการ (Check List) จำนวน 36 ข้อ

3. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ ข้อมูลพฤติกรรมการเรียนรู้รายวิชาหน้าที่พลเมือง ตามหลักอธิปไตย 4 ในยุค NEW NORMAL ของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนในสังกัด เทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย โดยใช้ สถิติดังนี้ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การวิเคราะห์สถิติ t - test (Independent Samples Test) วิเคราะห์ความแปรปรวนทาง เดียว (F - test แบบ One way ANOVA) ทดสอบ ความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe' Method)

4. สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษา พฤติกรรมการเรียนรู้สาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม ตามหลักอิทธิบาท 4 ในยุค NEW NORMAL ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองหนองคาย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม โดยจำแนกตามเกรดเฉลี่ยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีเกรดเฉลี่ย 3.01-4.00 จำนวน 131 คน (คิดเป็นร้อยละ 43.67) รองลงมา มีเกรดเฉลี่ย 2.01-3.00 จำนวน 113 คน (คิดเป็นร้อยละ 37.67) และมีเกรดเฉลี่ย 1.00-2.00 จำนวน 56 คน (คิดเป็นร้อยละ 18.67) ตามลำดับ

จำแนกตามอาชีพผู้ปกครอง รับจ้าง จำนวน 130 คน (คิดเป็นร้อยละ 43.33) ค้าขาย จำนวน 83 คน (คิดเป็นร้อยละ 27.67) เกษตรกร จำนวน 48 คน (คิดเป็นร้อยละ 16.00) ราชการ-รัฐวิสาหกิจ จำนวน 39 คน (คิดเป็นร้อยละ 13.00) ตามลำดับ

เมื่อจำแนกตามวัตถุประสงค์ในแต่ละข้อ พบว่า โดยภาพรวมมีระดับปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.57$, S.D. = 0.34) และเมื่อแยกเป็นรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงจากมากไปหาน้อยดังนี้ 1) ด้านความเพียร 2) ด้านการไตร่ตรอง 3) ด้านความคิด 4) ด้านความพอใจ ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์พบว่า พฤติกรรมการเรียนรู้สาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม ตามหลักอิทธิบาท 4 ในยุค NEW NORMAL ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนในสังกัดเทศบาล

เมืองหนองคาย ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านฉันทะ ด้านวิริยะ ด้านจิตตะ ด้านวิมังสา ครูควรจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง เช่น จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกจริง ได้ลงมือทำจริง ทำให้ผู้เรียนเกิดความอยากรู้อยากเรียน วิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล ครูควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายกระตุ้นผู้เรียนอยากเรียนรู้ ควรฝึกให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัดบ่อยขึ้น เพราะจะทำให้เกิดความกระตือรือร้นค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ หลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาวิชาที่เนื้อหาใกล้เคียงกันควรรวมกันเป็นวิชาเดียวแล้วเพิ่มวิชาชีวิตโดยการศึกษาตามวิถีชีวิตจริง ครูควรสอนให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีเหตุผล เป็นระบบ และมีแบบแผน สามารถนำไปปรับแก้ปัญหาต่างๆ ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้

5. อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัยครั้งนี้ได้กล่าวถึงพฤติกรรมการเรียนรู้สาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม ตามหลักอิทธิบาท 4 ในยุค NEW NORMAL ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองหนองคาย โดยผู้วิจัยจะนำเสนอการอภิปรายผลตามลำดับดังต่อไปนี้

1. ด้านความพอใจ (ฉันทะ) พบว่า ระดับปฏิบัติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองหนองคาย โดยภาพรวมมีระดับปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เพราะนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนในสังกัด

เทศบาลเมืองหนองคาย ต่างก็มีระดับปฏิบัติด้านความพอใจ (ฉันทะ) ในระดับมาก เพราะมองเห็นถึงคุณค่าของการมีฉันทะ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระพัฒนพล สิริสุวณโณ (เพชรไชย) (2562) ได้ทำวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนรู้ตามหลักอริยาบท 4 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดอุบลราชธานี พบว่าสภาพการจัดการเรียนรู้ตามหลักอริยาบท 4 โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดอุบลราชธานี ด้านฉันทะอยู่ในระดับมาก

2. ด้านความเพียร (วิริยะ) พบว่า ระดับพฤติกรรมการเรียนรู้สาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ตามหลักอริยาบท 4 ในยุค NEW NORMAL ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองหนองคาย โดยภาพรวมมีระดับปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เพราะนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองหนองคาย ต่างก็มีระดับปฏิบัติด้านความเพียร (วิริยะ) ในระดับมากเพราะตระหนักถึงประโยชน์และคุณค่าของการมีความเพียรสอดคล้องกับงานวิจัยของพระสุรศักดิ์ ตปสีโล (ชาวพงษ์) (2562) ได้ทำวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนรู้ตามหลักอริยาบท 4 เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูโรงเรียนศรีรัตนวิทยา อำเภอศรีรัตน จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า ด้านวิริยะ คือ เพียรพัฒนาความรู้ความสามารถของตนอยู่เสมอ ด้วยการศึกษาค้นคว้ารูปแบบการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียน การจัดกิจกรรมและสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่

เหมาะสมให้แก่ผู้เรียน

3. ด้านความคิด (จิตตะ) ระดับพฤติกรรมการเรียนรู้สาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ตามหลักอริยาบท 4 ในยุค NEW NORMAL ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองหนองคาย โดยภาพรวมมีระดับปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เพราะนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองหนองคายต่างก็มีระดับปฏิบัติด้านความคิด (จิตตะ) ในระดับมาก เพราะได้เรียนรู้และตระหนักถึงความสำคัญของการมีความคิดที่ดีสอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาบรรจง ติสรโณ (ศรีสุข) (2560) ได้วิจัยเรื่อง ศึกษาการประยุกต์ใช้หลักอริยาบทธรรม 4 ในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนปริยัติคุณสรวิทยา อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ พบว่า อริยาบทธรรม 4 เป็นหลักธรรมที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในด้านต่างๆ ได้มากมาย เช่น การปฏิบัติธรรม การทำงาน การจัดการเรียนการสอนหรือในการดำเนินชีวิต ควรมีการปลูกฝังคุณธรรมตามหลักอริยาบทธรรม 4 เพื่อให้นักเรียนมีผลการเรียนตามวัตถุประสงค์

4. ด้านการไตร่ตรอง (วิมังสา) ระดับพฤติกรรมการเรียนรู้สาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ตามหลักอริยาบท 4 ในยุค NEW NORMAL ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองหนองคาย โดยภาพรวมมีระดับปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เพราะนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองหนองคาย ต่างก็มีระดับปฏิบัติด้านความไตร่ตรอง (วิมังสา) ในระดับมาก

เนื่องจากเคยผ่านการฝึกอบรมจนมองเห็นคุณค่าของการไตร่ตรองหาเหตุผลก่อนการทำทุกครั้ง สอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาฉัตรชัย ธรรมวรเมธี (ทันบาล) (2560) ได้ทำวิจัยเรื่องศึกษาการจัดการเรียนการสอนตามหลักอิทธิบาท 4 สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเขตตอนเมืองกรุงเทพมหานคร พบว่า ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามหลักอิทธิบาท 4 สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตตอนเมือง กรุงเทพมหานคร ด้านวิมิงสาอยู่ในระดับมาก ซึ่งวิมิงสานั้นได้กล่าวถึงมีการมุ่งเน้นสอนให้เด็กนักเรียนรู้จักคิด วิวินิจฉัย ไตร่ตรอง ก่อนตัดสินใจลงมือทำ และการไตร่ตรองหาหลักเหตุผลจนนำมาใช้และพยายามแก้ไขปัญหการทำงานจนประสบผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพสูงสุด

5. ผลการเปรียบเทียบระดับพฤติกรรม การเรียนรู้สาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม ตามหลักอิทธิบาท 4 ในยุค NEW NORMAL ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองหนองคาย จำแนกตามเกรดเฉลี่ย

5.1 นักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกัน พบว่า ระดับพฤติกรรมการเรียนรู้สาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม ตามหลักอิทธิบาท 4 ในยุค NEW NORMAL ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองหนองคาย จำแนกตามเกรดเฉลี่ย ทั้ง 4 ด้าน โดยภาพรวม มีระดับการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน และเมื่อแยกเป็นรายด้าน ไม่แตกต่างกันทุกด้าน

จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า นักเรียนที่เกรดเฉลี่ยที่แตกต่างกันมีระดับพฤติกรรม การเรียนรู้สาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม ตามหลักอิทธิบาท 4 ในยุค NEW NORMAL ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองหนองคาย โดยรวม ไม่แตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีการนำหลักอิทธิบาท 4 มาประยุกต์ใช้ในการเรียนรู้ ซึ่งไม่สอดคล้องกับการวิจัยของพระจักร จกกวโร (เหมือนปิ่น) (2561) ได้ทำวิจัยเรื่องการจัดการเรียนรู้ตามหลักอิทธิบาท 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 25 พบว่า การจัดการเรียนรู้ตามหลักอิทธิบาท 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จำแนกตามเกรดเฉลี่ย มีความคิดเห็น ไม่แตกต่างกัน และเมื่อแยกเป็นรายด้าน มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดโดยไม่แตกต่างกัน จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเพราะนักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยที่ต่างกัน แต่อยู่ในช่วงอายุ ที่ใกล้เคียงกันจึงทำให้การนำหลักอิทธิบาท 4 มาประยุกต์ใช้ในการเรียนรู้จึงมีความไม่แตกต่างกัน

5.2 นักเรียนที่มีผู้ปกครองอาชีพ ต่างกัน พบว่า ระดับพฤติกรรมการเรียนรู้สาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม ตามหลักอิทธิบาท 4 ในยุค NEW NORMAL ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนใน

สังกัดเทศบาลเมืองหนองคาย จำแนกตามอาชีพ ผู้ปกครองโดยภาพรวม และรายด้านมีระดับการ ปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดโดยไม่แตกต่างกัน จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า นักเรียน ที่มีผู้ปกครองอาชีพต่างกัน มีระดับพฤติกรรม การเรียนรู้สาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการ ดำเนินชีวิตในสังคม ตามหลักอิทธิบาท 4 ในยุค NEW NORMAL ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ตอนต้น โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองหนองคาย โดยรวมไม่แตกต่างกันแสดงให้เห็นว่า นักเรียน มีการนำหลักอิทธิบาท 4 มาประยุกต์ใช้ในการเรียนรู้ ที่เหมือนกัน

6. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

สำนักงานกลุ่มโรงเรียนในสังกัด เทศบาล ควรนำผลการวิจัยที่ได้ไปกำหนดเป็น นโยบายหรือแผนปฏิบัติให้โรงเรียนในสังกัด เทศบาลต่างๆ ได้นำไปประยุกต์ใช้ ทั้งนี้เพื่อส่งเสริม พฤติกรรมการเรียนรู้สาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ตามหลักอิทธิบาท 4 ในยุค NEW NORMAL ให้มีประสิทธิภาพและบรรลุ เป้าหมายของหลักสูตร

2. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

2.1 โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมือง หนองคาย ควรส่งเสริมการจัดกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ให้ครูเป็นผู้อำนวยความสะดวก อย่างเต็มความสามารถ เน้นให้มีการจัดทำแผนการ เรียนรู้ก่อนสอน โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย

หลาย เพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายของหลักสูตร

2.2 โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมือง หนองคาย ในเขตจังหวัดหนองคาย ควรส่งเสริมครู พัฒนาการความรู้ในวิชาชีพ และพัฒนาวิชาที่ตน สอนเพิ่มเติมให้มากขึ้น จัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ ผู้เรียนรักในเรียน ใฝ่รู้ ช่างคิด มีวิจารณญาณ มีบุคลิกภาพที่พึงประสงค์ เพื่อนำไปสู่การจัดการ เรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

2.3 โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมือง หนองคาย ในเขตจังหวัดหนองคาย ควรส่งเสริมให้ ครูจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีเหตุผล เป็นระบบ และมี แบบแผน ทำให้สามารถแก้ปัญหาและตัดสินใจ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.4 โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมือง หนองคาย ในเขตจังหวัดหนองคาย ควรส่งเสริม กิจกรรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมให้แก่ นักเรียน กิจกรรมที่เน้นสร้างสรรค์สร้างความตระหนัก ให้นักเรียนใช้ปัญญาแก้ไขปัญหาต่างๆ อย่างมี เหตุผล เป็นระบบและถูกวิธี สามารถนำไปแก้ ปัญหาต่างๆ ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้

3. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ พบปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะที่หลากหลาย จึงนำเสนอข้อคิดสำหรับผู้วิจัยในครั้งต่อไป ดังนี้

3.1 ควรศึกษาพฤติกรรมการเรียนรู้ สาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิต ในสังคม ตามหลักอิทธิบาท 4 ข้อฉันทะ (ความ พอใจ) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียน ในสังกัดเทศบาลเมืองหนองคาย

3.2 ควรศึกษาผลที่เกิดจากการนำหลักอริยบท 4 มาประยุกต์ใช้กับพฤติกรรมการเรียนรู้สาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม ตามหลักอริยบท 4 ในยุค NEW NORMAL ของนักเรียนในโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา (ส.พ.ป) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา (ส.พ.ม) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (ส.ช) ด้วย

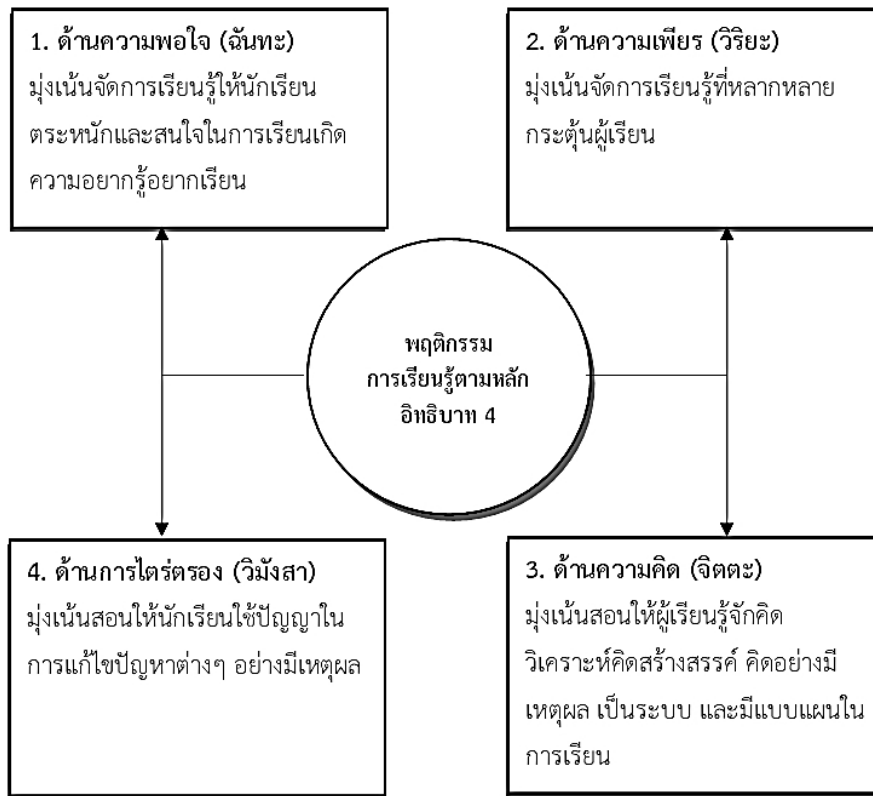
3.3 ควรศึกษาพฤติกรรมการเรียนรู้ตามหลักอริยบท 4 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองหนองคายด้วย

7. องค์ความรู้ที่ได้รับ

ผลจากการวิจัยครั้งนี้ สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของพฤติกรรมการเรียนรู้สาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคมตามหลักอริยบท 4 ในยุค NEW NORMAL ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองหนองคาย มี 4 ด้าน คือ ด้านความพอใจ (ฉันทะ) ด้านความเพียร (วิริยะ) ด้านความพอใจ (จิตตะ) ด้านการไตร่ตรอง (วิมังสา) ซึ่งนักเรียน

ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองหนองคาย มีระดับปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

จึงสรุปเป็นองค์ความรู้ได้ว่า พฤติกรรม การเรียนรู้สาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม ตามหลักอริยบท 4 ในยุค NEW NORMAL ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองหนองคาย มุ่งเน้นให้ผู้เรียนตระหนักและสนใจในการเรียน เกิดความอยากรู้ อยากเรียน มุ่งเน้นการเรียนรู้ที่หลากหลาย กระตุ้นการเรียนรู้ทำให้อยากรู้ อยากเรียนฝึกตนเอง ในการทำแบบฝึกหัดบ่อยๆ ทำให้เกิดความกระตือรือร้นค้นคว้าหาความรู้ เกิดทักษะในการค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ มุ่งเน้นพัฒนาตัวเองให้รู้จักคิดวิเคราะห์ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีเหตุผล เป็นระบบ มีแบบแผน และมุ่งเน้นพัฒนาตัวเองในการใช้ปัญญาแก้ไขปัญหาต่างๆ อย่างมีเหตุผล โดยเริ่มตั้งแต่มีการกำหนดปัญหา วางแผนแก้ปัญหา ตั้งสมมติฐานเก็บรวบรวมข้อมูล พิสูจน์ข้อมูลวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผล จึงทำให้เกิดองค์ความรู้อย่างแท้จริงมีประสิทธิภาพและสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้รับ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542. กรุงเทพฯ: สยามสปอร์ต ซินดิเคท จำกัด.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- พระจักร จกกวโร (เหมือนปิ่น). (2561). การจัดการเรียนรู้ตามหลักอริยาบท 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25. (วิทยานิพนธ์พุทธศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

- พระพัฒนพล สิริสุวณโณ (เพ็ชรไชย). (2562). *การจัดการเรียนรู้ตามหลักอิทธิบาท 4 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดอุบลราชธานี*. (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหาฉัตรชัย ฌมมารเมธี (ทันบาล). (2560). *ศึกษาการจัดการเรียนการสอนตามหลักอิทธิบาท 4 สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตตอนเมือง กรุงเทพมหานคร*. (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหาบรรจง ดิสรโณ (ศรีสุข). (2560). *ศึกษาการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาทธรรม 4 ในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนปริยัติคุณรวทยา อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์*. (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระสุรศักดิ์ ตปสีโล (ชาวพงษ์). (2562). *การจัดการเรียนรู้ตามหลักอิทธิบาท 4 เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูโรงเรียนศรีรัตนวิทยา อำเภอศรีรัตนะ จังหวัดศรีสะเกษ*. (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- Yamane, Taro. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. New York: Harper and Row Publication.